

Num. 400 Any XXXIV

MONTERRI

JUNY 1986

EXTRA 400

La Mare de Déu de la Bona Pau a qui deu el nom aquesta publicació

Des de finals del segle XIV, hi ha notícies documentades sobre anacorettes o ermitans que vivien en el Puig anomenat d'En Romanyà (1396). Molt més envant, l'any 1523, es troba per primera vegada la referència al santuari dedicat a Sant Miquel, i a partir de mitjan segle XVI són ja més abundoses les dades entorn al Puig de Sant Miquel, dels capellans que vivien a l'Oratori i fins i tot de la imatge de Sant Miquel, avui retornada al seu nínxol original i datada l'any 1586.

Es a mitjan segle XVII quan augmenta la devoció a la Mare de Déu, venerada al Puig, i la imatge de la qual fou manada tallar pels Consellers i Jurats de la vila, l'any 1647. Es tracta de la imatge de la Mare de Déu de la Bona Pau, que es venera fins al dia d'avui, nom que segurament fa referència als bàndols enemics de Canamunts i Canavalls, en aquell segle dessetè, plagat de lluites i de bandolers.

L'any 1695, fou a punt de ser-hi fundat un convent de missioners franciscans. Els Jurats i consellers de Montuiri enviaren consultes a Ciutat, i la determinació final fou contrària a l'esmentada fundació, no sabem ben bé per quines raons. El document a què feim referència addueix ja dues festes que el poble de Montuiri anava a celebrar cada any en el Puig: la Tercera Festa de Pasqua, romiatge que avui perdura i se celebra amb gran participació, i la Festa de Sant Miquel (dia 29 de setembre).

Fa un centenar d'anys, visqueren en el Santuari dos ermitans, Rafael i Pau, la memòria dels quals mantien encara els nostres padrins. Però l'ermita ja havia estat despullada de

les dues quarterades i mitja que anaven adjuntes amb el Santuari i la casa del Donat.

L'església actual és la reforma d'una més antiga. Es va reconstruir devers l'any 1840. La carretera es va realitzar dins la dècada de 1940, en temps del rector D. Gregori Barceló. I més tard, el 1960, esent rector mossèn Jaume Cabrer, s'emprengueren reformes a l'hostatgeria per a adaptar-la a casa d'exercicis. Finalment, l'asfaltat de la carretera (1972) i l'adaptació del restaurant del Puig (1974), projectes duits a terme pel rector Mn. Guillem Rigo.

BARTOMEU TAULER

Foto de la construcció de l'actual carretera durant la dècada del 1940. Alguns dels obrers encara són vius.

BONA PAU

Hoja Parroquial de Montuiri

27 de Enero de 1952 - Número 1

CUERACION DE UN LEPROSO

Domínica III después de Pentecostá

Señor, si quieres, puedes limpiarlos
La curación del leproso es perfecta, dice el Creador: pues las dos condiciones, la profunda y completa sumisión de la voluntad. La fe la manifestada al hombre en la adoración de Jesús: la curación en la obediencia. Pero se trata de un bien material, como es la salud del cuerpo; por ello dice, si quieres, dejando a su voluntad la curación. Son las dos condiciones de nuestra plegaria: cuando se trata de pedirle a Dios bienes terrenales. «¿Señor, señor Todopoderoso, mi miseria es profunda, pero ignora en estos momentos si me conviene salir de ella: si no piaces, socorredme» (El Evangelio explicado, Osmá).

RECUERDA: Que la Bula de 1951 valia hasta dia 23 de Enero. ¿Has tomado la bula que corresponde a tus ingresos? Haz esta limosna a la iglesia.

MOVIMIENTO DE LA PARROQUIA

AÑO 1951

Nacimientos		Defunciones	
Niños	16	Hombres	17
Niñas	8	Mujeres	18
Total	24	Total	33
Matrimonios		Defunciones	
Celebrados en Montuiri	13	24	Nacimientos
Celebrados fuera de Montuiri	1	08	Pérdidas

El número 1

OPTIMISMO Y ESPERANZA

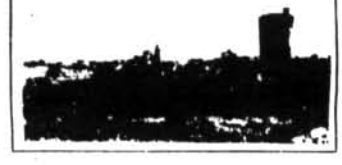
BONA PAU acaba de cumplir su primer aniversario. Desde su nacimiento en el mes de Enero de 1951, ha crecido y se ha desarrollado. Hoy es una publicación que trata de dar a conocer a los montuierenses los acontecimientos de su vida. En esta época de optimismo y esperanza, queremos agradecer a todos los que nos han ayudado en esta tarea. Esperamos que esta publicación sea útil para todos.

El número 100

EL NUMERO 200
Nuestro Montuiri cumple hoy su centenario. Desde su nacimiento en el mes de Enero de 1951, ha crecido y se ha desarrollado. Hoy es una publicación que trata de dar a conocer a los montuierenses los acontecimientos de su vida. En esta época de optimismo y esperanza, queremos agradecer a todos los que nos han ayudado en esta tarea. Esperamos que esta publicación sea útil para todos.

El número 200

EL NÚMERO QUATRE-CENTS

Així com dins la vida d'una persona hi ha esdeveniments que en el futur es recordaran com a fites transcendents, també dins l'existència d'una publicació, modesta com la nostra i que té la missió de deixar constància del batec d'un poble, creim que s'ha de festejar l'aparició de l'exemplar que marca el número quatre-cents.

Grinant l'ullada cap enrera, ens adonarem que quan BONA PAU nasqué —el 27 de gener de 1952— quasi no férem i vàrem haver-ne de publicar cent —i això era el juny de 1961— per a sentir-nos gojosos i celebrar-ho de veres, i més envant —a l'octubre del 69— renovàrem la nostra il·lusió amb motiu del 200, augmentant-la encara més quan el gener del 77 commemoràvem els 25 anys i en el del 82 el trentè aniversari, donant-li ja un aire festiu i públic, celebrat a la Casa de la Vila.

I si bé pel febrer del 78 publicàvem el número 300 i sols no dèiem res degut a la proximitat de la celebració anterior; ara, de bell nou, quatre anys i mig després del 30è. aniversari i amb motiu del 400, hem volgut donar-li més relleu i hi hem dedicat més pàgines, ja que les col·laboracions i reconeixements que hem rebut ens encoratgen i pensam que el fet s'ho mereix.

Aquesta avinentesa ens duu altra vegada a retreure que si un mes rera l'altre editam aquesta revista, ho feim amb el noble i desinteressat objectiu d'aconseguir que els montuirers hi trobin tot allò que desitgen saber de l'estimat racó de la nostra terra. I també volem recordar que l'escriuim per a tothom, cara als joves i no tan joves, per a tots aquells a qui els agrada palpar i viure l'emoció d'un poble que a vegades vibra i altres se sent adormit, però sobretot omplim aquestes pàgines perquè uns i altres poguem assaborir les inquietuds de cada mes que es viuen en el nostre poble, una vila que vol ésser una comunitat cada dia més civilitzada i moderna.

Finalment i fent memòria d'aquells llunyans dies de gener de 1952, quan amb la tendror d'un infant naixia aquest «full», recordam que aleshores ens vàrem haver de cenyir tant al règim polític d'aquell temps com a la manera de viure que socialment i religiosament es donava, fets que emmarquen una manera d'ésser i de fer molt diferents de l'actual. Però ara, a la meitat de 1986, després de 400 mesos d'existència i quasi 35 anys de vida, quan corren altres vents i aquesta publicació es mou més a l'abast de tothom, treballam amb la confiança que el seu futur restarà obert, esperançat i renovador. És el que desitjam tots els qui d'una o altra manera ens sentim vinculats a BONA PAU.

ONOFRE ARBONA

VEINTICINCO AÑOS

Veinticinco años, el espacio de siglo que el Abad Eusebio de 1952 a 1977, nos muestra cómo para una publicación de un pueblo, modesta como la nuestra, se ha de luchar por sobrevivir y crecer. En 1952, el primer número de BONA PAU, el 27 de enero, nació en un momento de gran actividad social y religiosa en Montuïri, un pueblo de 1.200 habitantes, rodeado por cerros y con una iglesia que data del siglo XV. En estos años, el pueblo vivía un momento de gran actividad social y religiosa.

En la misma manera que el papa del "Central Dispatch" consiguió un reconocimiento papal y volver a "Europa del siglo XX" en el que figura en la obra "El siglo XX", el primer número de BONA PAU, el 27 de enero de 1952, nació en un momento de gran actividad social y religiosa en Montuïri, un pueblo de 1.200 habitantes, rodeado por cerros y con una iglesia que data del siglo XV.

El número dels 25 anys

NUEVA IMAGEN DE LA IGLESIA

En estos últimos años, las preocupaciones de la Iglesia van cambiando de signo. El pueblo de Dios va tomando conciencia de que lo más importante no es la cantidad sino la calidad, el ser humano que vive en la Iglesia, el ser humano que vive en el mundo, el ser humano que vive en el servicio. En estos últimos años, el pueblo de Dios va tomando conciencia de que lo más importante no es la cantidad sino la calidad, el ser humano que vive en la Iglesia, el ser humano que vive en el mundo, el ser humano que vive en el servicio.

El número 300

FA TRENTA ANYS

En estos treinta años, el pueblo de Dios va tomando conciencia de que lo más importante no es la cantidad sino la calidad, el ser humano que vive en la Iglesia, el ser humano que vive en el mundo, el ser humano que vive en el servicio. En estos treinta años, el pueblo de Dios va tomando conciencia de que lo más importante no es la cantidad sino la calidad, el ser humano que vive en la Iglesia, el ser humano que vive en el mundo, el ser humano que vive en el servicio.

El número dels 30 anys

Entrevista amb En Joan Sastre Roca «Es Selleter»

«Avui demanen treballs els llocs turístics, les barbacoes i els galeristes, però no hi ha possibilitats de donar feina a un jove»

Professions artesanals com aquesta prenen cada dia més interès, precisament perquè en queden pocs que es puguin dedicar a fer guarnicions i a treballar el cuir. Per altra banda, a la gent jove d'avui no la sol atreure gaire la feina que suposa un llarg i laboriós aprenentatge.

Així i tot, feina no en falta, ja que —degut al turisme— es van creant nous sistemes d'utilització de bisties per a passeig, esport hipic, etc.

Hem cregut, per aquests motius, suggeriu, acudir a la «botiga» de l'amo En Joan, «es selleter», que ens conta com ha anat rebent també visites d'escolars i de joves interessats per aquesta antiga professió, i que va ser imprescindible en la Mallorca totalment pagesa que visquen els nostres pares i padrins.

—L'amo En Joan, quants d'anys fa que treballau de selleter? Amb qui en vàreu aprendre?

—Ja són 36 o 37 anys que hi duc en aquesta feina. Vaig començar amb el qui és ara oncle meu, «tio» de la meua dona. És l'amo En Jaume Martorell «Roqueta», que aleshores feia de selleter aquí on és ara l'estany.

—Quants de mossos éreu?

—Èrem tres mossos els qui començarem. Llavors hi havia feina, perquè tota la de foravila es feia amb bisties, que necessiten els seus guarniments.

—Quants de selleters queden a Mallorca?

—A Manacor en queden un o dos, com «En Joan Camell». A Campos, també en queden. A Campanet, també n'hi ha un. A Inca, n'hi podem trobar un de vell, que sortí en una entrevista del diari «Última Hora», amb motiu d'un homenatge dels al·lots de les escoles d'Inca als artesans. A Palma també encara se'n poden trobar alguns i a Porreres igualment. Però, en general, és una professió que va en decadència. Tota feina d'artesanía s'ha feta avall.

—D'on ve la demanda de feina?

—Demanen feina sobretot avui les «barbacoes», com Son Termes, llocs turístics que comanen guarniment petit i complet. També comanen feinetes els galeristes de Ciutat.

—I, quins són els guarniments d'una bistia?

—En primer lloc, ses cabeçades, llavors les regues (riendes), collera, selletó, fre, barriguera i reculeres (rient, rient, recorda com qualque pare assajava al fill la barriguera, i això ja feia mal devers les costelles). Llavors ja vénen els guarniments de muntar: selles especials, que no se'n fan a Mallorca. Aquí només les adobam, i solen venir de Barcelona o Madrid. També feim feina per a la Companyia de Sementals de Manacor, Ciutat i Campos.

—Es pot dir que ret la feina i el jornal?

—Resulta que la major part de guarniments requereixen el 100% de feina

El selleter Joan Sastre.

d'artesanía; només podem fer poques coses a màquina, com és cosir el començament dels selletons, cosir coses senzilles, com coixins de selletó, taps de collera, etc. Molts d'objectes (com la barriguera, per exemple) si els cosíssim a màquina es desfarien aviat i durarien poc.

Això fa que resulti una feina poc gratificada i barata, encara que no ho troben així els pagesos, ja que ells tenen poques tretes.

—Els al·lots, tenen curiositat per aquesta feina?

—De l'escola, han vingut varies vegades, i els al·lots demanen sobre els guarniments i les eines pròpies d'un selleter. D'aqueta manera, almanco sabran un poc de què va la cosa i coneixeran les paraules per anomenar cada utensili o arreu.

—Hi ha hagut qualcú que s'hagi interessat per a aprendre l'ofici?

—Per ventura n'han vingut tres o quatre a demanar-ho, de Lluçmajor i d'aquí mateix. Però avui no hi ha possi-

No podrà dubtar ningú de l'amistat que hi ha entre els dos selleters: l'actual, Joan Sastre i l'antic, l'amo En Jaume Martorell.

bilitat de donar feina a un jove, donat lo que suposa assegurar-lo i el que valen els jornals. De totes maneres, jo em don amb coratge, en dos anys, d'ensenyar un jove perquè pugui seguir aquest ofici, i més quan em vegi que m'hauré de retirar.

—*Ens agradaria conèixer el nom de les eines més importants que empra en selleteria.*

—Màquina de tallar, motle per a colles, alenes per a cosir, màquines de foradar. La nyita per a tallar o la mitja lluna (tallants), «cutxilles», el xaire (per a esmolar), i la mola. També tenim: l'elena torta per a cosir tapes. Un embonador (per a omplir de pèl els coixins de collera o de selletó). Una encrulla petita per a reblonar cabestrells, i el caragol rodolenc especial per a subjectar els objectes, com la màquina de rebairar, per a tallar, etc. La màquina de grifar (o de marcar la pell). La màquina de fer soletes. Masses per a compondre. Altres màquines de tallar, amb les pròpies «cutxilles».

—*El temps que empatam la xerrada, entra l'amo en Jaume Martorell «Roqueta»,*

que fou selleter, de qui hem parlat abans, perquè va ensenyar el qui avui entrevistam. Aprofitam per fer-li una pregunta:

—*En temps vostre, l'amo En Jaume, quants de selleters hi havia a Montuiri?*

—L'any 1935, tenia botiga oberta l'amo en Miquel Martorell «Pere Goi». Va esser quan jo vaig obrir la meva. Llavors ell ja la va tancar. Però me'n vaig haver d'anar al «Frente», dia 28 d'abril de 1937, i vaig tornar dia 24 de juny de 1939. Alesjores vaig tornar obrir el taller, i va esser llavors quan vaig posar mosos; vaig començar amb tres i en vaig arribar a tenir fins a cinc.

—*Per avui cloem la conversa, Perquè ens allargariem massa, però prometem visitar l'amo En Jaume, perquè segurament sap i recorda moltes anècdotes i fets curiosos que interessaran als nostres lectors. Així que pensam dedicar un segon capítol a aquest ofici artesanal i a la seva història dins el nostre poble.*

Gràcies per la vostra amabilitat!

T.V.

CONJUNT DE SOLLER
P. PERE GIL *Glosador*

CONSOLAT DE SOLLER A CIUTAT
CARRER DE PUEYO, 1 - TELEFN.

SOLLER: LLUNA. 13 - " 631254

Enc que som de Tramuntana, es CONSOLAT DES SOLLERICS oferesc a n'ets amics que tenc a sa PART FORANA.

I també a n'ets Ciutadans - que jo som amic de tots- veniu amb mi a fer rots d'oli i de pa d'el d'abans.

Vull dir de pa integral amb quasi tot es segó. Per sa salut és millor i això és lo principal.

Es capvespres des dijous convit a pamboliada. Tenc també una sobrassada, café, ametles i anous.

Pere Gil
maig 1986

Per bon camí
VOTA PSOE

Federació Socialista Balear

EL BATLE, PRIMER CIUTADÀ, OPINA SOBRE BONA PAU

Francesc Trobat reconeix els aspectes positius encara que nota certes limitacions

Hem acudit al Batle, Francesc Trobat, perquè ens expressàs, com a primer ciutadà de Montuïri, l'opinió i alguns aspectes positius i negatius de BONA PAU. Aquestes foren les seves manifestacions:

—*¿Quin Judici vos mereix una publicació com la nostra, que arriba al número 400?*

—Es pot qualificar d'autèntica proesa que una publicació com BONA PAU hagi arribat a aquest número sense interrupció. S'ha de reconèixer la constància i la voluntat que han tingut els responsables de l'edició perquè puntualment hagi pogut arribar als lectors. També cal destacar el grau de penetració que ha aconseguit la fulla entre la gent del poble, es pot dir que la majoria de montuïrers estan pendents de la sortida mensual de la publicació.

—*A part d'aquest fet, ¿quins elements de la nostra revista vos semblen més positius i encertats?*

—Mereix tenir en compte el fet que BONA PAU es publiqui en la nostra llengua, cosa que ajuda a que els montuïrers coneguin un poc més l'idioma que parlem i a través d'aquest coneixement aprenguem a estimar-lo. El mateix cal destacar de l'aspecte informatiu i cultural en el sentit que els fets més entranysables i rellevants que succeeixen al nostre poble es difonen fins a tots els lectors, quedant constància històrica de molts d'esdeveniments que quedarien en la més trista obscuritat.

—*¿Quins elements negatius o problemàtics hi descobriu?*

—Com a full parroquial, cap.

—*¿Hi notau a mancar alguns aspectes? ¿Quins buits o limitacions hi trobau?*

—L'aspecte que trob que limita és que la revista quedi emmarcada, només a esser una edició parroquial i no una revista del poble feta pel poble, i així té una vigilància de caire «moral-religiós»

que no permet una participació oberta, allà on tothom pugui manifestar-se i criticar el criticable, tant si agrada com si no a l'Església.

—*¿Quin missatge voleu comunicar als redactors i als lectors de BONA PAU?*

—La conclusió que he pogut treure durant aquests anys que he estat al davant de l'Ajuntament, és que el fet més important d'una comunitat és la convivència. Crec que tots ens sentim montuïrers i com a tals és fonamental que siguem solidaris uns amb els altres, que ens ajudem per damunt divergències polítiques i que si qualcú té necessitat sàpiga donar-li una mà desinteressada.

Volem agrair al batle les seves paraules encara que no compartiguem amb ell tots els seus punts de vista. De totes maneres les pàgines de BONA PAU són testimoni de la nostra línia de sempre.

O. ARBONA

L'Ajuntament de Montuïri
felicita públicament a
BONA PAU
amb motiu de la felix arribada
al número 400

Entrevista amb el Bisbe de Mallorca

D. Teodor Úbeda ens estimula i encoratja a créixer i continuar

Aprofitant l'avinentsa del número 400 el Bisbe de Mallorca ha volgut parlar no sols de la nostra publicació, sinó també de diferents aspectes i del paper que té dins la Premsa Forana l'Església mallorquina.

Aquestes foren les seves respostes:

—Quin lloc creis que ha d'ocupar l'Església dins els mitjans de comunicació públics i independents?

—Un lloc que es podria descriure així:

1) Proporcionat a la importància real que l'Església té a la societat. Tenint el compte el seu valor numèric, el seu pes sociològic i cultural i la seva importància per al bé de la humanitat.

2) Des del qual l'Església pugui donar lliurement informació del que és i del que fa.

3) En el que sigui tractada com objecte d'informació amb veracitat i respecte.

4) Des del qual pugui oferir el seu missatge salvador, amb respecte als qui no creuen i sense proselitisme ni imposicions.

—De quins mitjans propis disposa l'Església a Mallorca?

«L'Església ha jugat un paper important en la Premsa Forana»

—Disposa del «Full Dominical», també de moltes publicacions parroquials (setmanaris, revistes periòdiques, publicacions ocasionals) i de qualque espai propi a Ràdio Popular.

—Quin creis que ha de ser el seu estil?

—Pens que el seu estil ha de ser:

1) Valent, en la confessió de Jesús.

2) Lúcid, per a donar resposta als vertaders interrogants de l'home i de la societat d'avui.

3) Amb llenguatge intel·ligible i mètodes de difusió adequats a l'home d'avui.

—Segons la vostra opinió, quin paper té l'Església mallorquina en la «Premsa Forana»?

—Pens que ha jugat un paper molt important: creant i conservant multitud de publicacions amb encert i perseverança.

Pens que ha d'estimular i donar suport en tot el que sigui possible a les publicacions de la part forana.

Pens que les seves publicacions haurien de ser un àmbit privilegiat de llibertat d'expressió i de denúncia profètica.

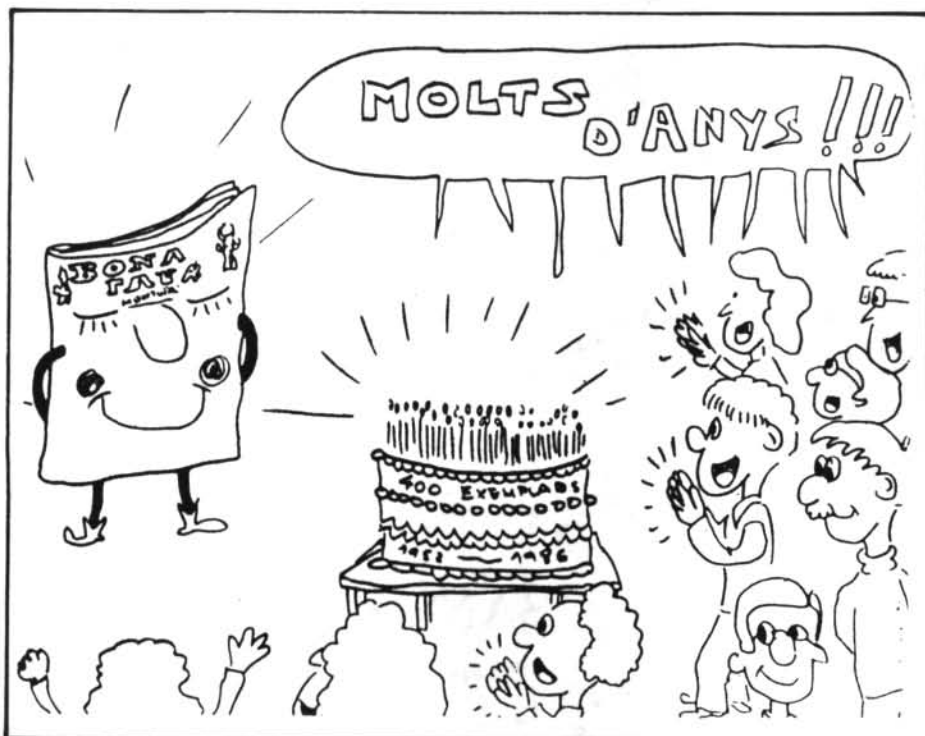
—Què voldrieu expressar als lectors de BONA PAU, en el seu número 400, i després de 35 anys de continuïtat?

—Voldria, abans de res, felicitar-los. A ells i molt especialment als qui han treballat més directament a la BONA PAU en les seves diverses etapes. Ells han fet possible aquesta commemoració impressionant dels 400 números. El que és una prova de la vitalitat de la Parròquia, veu de la qual comunitat ha estat la BONA PAU durant 35 anys, i esper que ho continuï essent durant molts més.

També, encoratjant-los a estimular, llegir i difondre la BONA PAU. Així la faran créixer i continuar.

També que cerquin la manera d'intervenir i d'expressar-se quant més millor a través de les seves pàgines.

I per últim, que —feels al contingut evangelitzador de BONA PAU— siguin cada vegada més cristians sincerament i autèntica i difusors de l'Evangeli al servei dels seus germans.

Així ha vist el nostre col·laborador Mateu Rigo l'aparició del número 400 de BONA PAU.

B.T.

Amb motiu del número 400

Un grup de joves opinen entorn a BONA PAU

Aporten idees, assenyalen defectes i proposen reformes, ampliació d'opinió, empaltar saba nova...

Entram dins un cafè i trobam un grup de joves que fan una copa. Els deim si ens volen contestar una enquesta. No tenen cap problema en respondre, fins i tot abans de saber de què es tracta. Es veu bé que els nostres joves són oberts, sense por ni prejudicis.

Lavors els deim que es tracta que diuin la seva opinió sobre la fulla de la BONA PAU... Així que atsús... i ens posam en feina. Tiram enmig cada pregunta, i llavors tots van contestant.

—**Què opines de la fulla de la BONA PAU?**

—*Antoni Mayol Pou «Cilis.* —Les idees que dona sempre són de les mateixes persones. No es vol comprometre amb ningú. El «S'HA DIT QUE...» trob que no té gens de gràcia.

—*Tomeu Cloquell Gomila.* —Em pareix bé el fet que hi hagi una revista,

però no així com es fa. És un «rollo» i trob que hi sobra el caire religiós. Mai surten opinions personals, no diuen res transcendental. El que m'agradava era quan sortia la Història de Montuiri.

—*Paula Ribas Verd «De can Pofanc».* —No la tenim, però trob que està bé ja que és una informació per al poble.

—*Toni Gomila Pocovi.* —Trob que és interessant, sobretot l'aspecte històric. Però només representa una part del poble, no totes les persones. En l'aspecte social, es preocupa de temes superficials.

—*Joana M.ª Bennassar Gomila.* —M'agrada. Pens que està bé que un poble tengui la seva revista i així pot rebre informació de les coses que passen.

—*Pep Miralles Xamena.* —Trob que una publicació a un poble és necessària, però ha de ser més informativa, per exemple el que passa dins l'Ajuntament s'informa com a titulars però no real-

ment el que succeeix. Quan hi ha qual-sevol activitat al poble, es posa com un anunci, però no s'especifica.

—*Joana M.ª Verger Sastre, Maria Arbona Roca i Joana M.ª Bauzà Mora.* —Ens agrada sobretot el «S'ha dit que...», perquè surten les bufes del poble. Encara que trobam que xerren massa de política i de l'Ajuntament, i que sempre surt el mateix, per exemple: «no anar a Plaça amb moto».

—**¿Quines coses llevaries?**

—*Toni Mayol.* —El «S'ha dit que...». Que no donin només l'opinió d'una persona, sinó del que critica i del que és criticat, i en el mateix número.

—*Tomeu Cloquell.* —Li canviaria el rètol o capçalera (llevaria la figura de la Mare de Déu). No hi ha res que m'agradi.

—*Paula Ribas.* —No llevaria res.

I demà què?

PLA "Sa BANCA" DE JUBILACIÓ

BANCA MARCH
T'esperam

Les opinions dels joves sobre BONA PAU són molt diferents: Uns l'alaben, altres la critiquen i pocs es volen comprometre.

Toni Gomila. —Les curiositats i xafareries: ja n'hi ha prou amb la gent que xerra pel poble.

—**Joana M.ª Bennassar.** —Qualque enfrontament polític que hi surt.

Pep «Xamena». —Jo no llevaria res. Hi afegiria moltes coses.

Joana Verger, Maria Arbona i Joana Bauzá. —La política, ja que pensam que és una cosa personal.

—**Quines coses hi afegiries?**

—**Toni Mayol.** —Reflexionar sobre algun tema referent a Montuïri i en el que l'autor s'identifiqui. Estaria bé que hi hagués un grup de persones que fessin enquestes representatives (a molta gent) sobre qüestions que passen en el poble, i així sabríem l'opinió.

Tomeu Cloquell. —Articles on hi hagués més diversitat d'opinions. En «Xerrim» en lloc de trobar tants de defectes a l'altra gent es podria mirar els seus.

Paula Ribas. —Hi afegiria més coses per a la gent jove.

Toni Gomila. —L'obriria a la gent en general, i a la joventut en particular, que és cap a on està menys oberta. Per exemple, es podria posar una secció dedicada únicament i exclusiva a la joventut.

—**Joana M.ª Bennassar.** —Trob que està bé així. No hi afegiria res.

—**Pep «Xamena».** —Cercar més l'opinió de la gent, enlloc de l'opinió dels redactors.

—**Joana Verger, Maria Arbona i Joana Bauzá.** —Més coses per a la gent jove, ja que no ens tenen mai en compte (només pel futbol).

—**Per què et pareix que no hi ha col·laboració de la gent jove?**

—**Toni M.** —Jo particularment, perquè no tenc temps. Els altres no ho sé.

—**Tomeu C.** —Perquè hi ha molta censura i no poden dir realment allò que pensen.

—**Paula.** —Crec que la gent jove no hi col·labora molt perquè tampoc no els ho proposen.

—**Toni G.** —Pel que he dit abans, perquè no està oberta a la gent jove.

—**Joana M.^a** —Perquè no han fet molta publicitat, a fi que la gent jove hi participi.

—**Pep.** —Perquè la gent jove de Montuïri passa de qualsevol activitat que la dugui a perdre el seu temps d'esplai, ja que si qualcú hi volgués participar, m'imagín que s'hauria preocupat de demanar com fer-ho.

—**Joana, Maria i Joana.** —Perquè no s'interessen per nosaltres.

I d'aquesta manera donam per acabada l'entrevista. En vista de les opinions que expressen aquestes darreres respostes, pensam que no estaria malament que la redacció de BONA PAU s'obris als joves i oferís —en concret als qui han contestat— una plana cada mes, sense cap classe de censura. Però això suposa organitzar un grup juvenil de programació que requereix capacitat d'iniciativa i constància.

Estam segures que la Redacció de BONA PAU no posarà cap dificultat a aquesta idea, que donaria un to diferent al full i l'obriria a tot un sector que empetlats saba nova.

Agraim l'espontaneïtat i sinceritat amb què heu volgut contestar-nos.

**Francesca Bauçà «Roses»
Lucia Cifre Rodríguez**

N. de la R.— BONA PAU no sols admet i agraeix les iniciatives d'aquest grup de joves, sinó que brinda a tots l'espai adient perquè puguin expressar les seves inquietuds o publicar temes que els preocupen, sobretot si tenen incidència sobre el nostre poble.

25 anys enrera

29 Juny 1961
Aparició del número cent
de BONA PAU

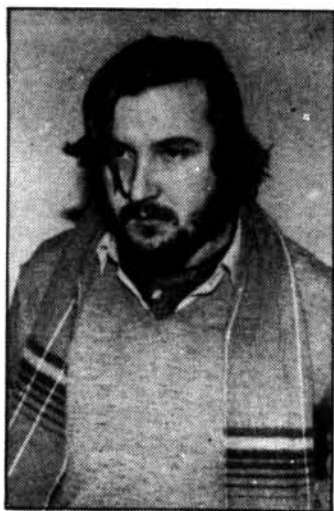
«Amb il·lusió, optimisme i esperança BONA PAU acaba de complir la majoria d'edat dins de l'àmbit periodístic». Entre altres afirmacions dèiem també que érem optimistes «perquè veim un futur per a la nostra revista montuïrera més afalagador, tal vegada, que durant aquest centenari que avui acabam».

Fou imprimit a vuit pàgines i a dos colors i a més de publicar una extensa ressenya, resumint les notícies i els fets que més han sobresortit a Montuïri des del seu naixement —27 de gener de 1952— fins el número cent, vàrem incloure col·laboracions valuoses.

D'aquest esdeveniment, fins i tot algun peròdic de Ciutat se'n feu ressó.

El President de la Premsa Forana

BONA PAU: Una altra fita dins la Premsa Forana

Els qui estam relacionats amb el petit món de la informació hem presenciats, d'uns anys cap aquí, tot un seguit de notables esdeveniments. Em refereixo, concretament, a aquelles publicacions integrades en la nostra Associació que han assolit unes fites dignes

de menció, tant si són aniversaris sonats: vint-i-cinc anys, setanta-cinc anys, cent anys...; com si s'han d'aconhortar amb la celebració d'esforçats cent números o d'humils cinquanta.

Tots, però, tant si duen una llarga singladura com si han salpat més recentment, tenen uns denominadors comuns: l'esforç permanent, la lluita constant i l'eterna il·lusió.

Informar, servir de pont d'unió entre els pobles i llurs pensaments, ser difusors de la notícia, transmissors de l'opinió són tasques importants que suposen temps, dedicació i sacrifici... aspectes vitals no sempre reconeguts ni valorats suficientment.

Aiximateix aquest món també té el seu caire positiu, les seves compensacions que, lluny de ser econòmiques —com molts poden pensar—, solen

ser de tipus més inferior, més espiritual. És aquella sensació de fer una activitat que t'omple, de gaudir amb la dedicació al servei col·lectiu, de sentir la satisfacció de la tasca feta amb ganes.

Tot això no és xerrar per xerrar. Té una base en el coneixement directe d'aquesta realitat i en la pròpia experiència. Per aquest motiu és lògic que es pugui aplicar a BONA PAU. Montuiri compta amb aquesta eina informativa —i formativa— des de fa 34 anys. I avui, precisament, assoleix el número 400. Només els qui dia a dia intentam seguir les passes de revistes com aquesta sabem el que això suposa. Enhorabona i endavant. No atureu ni aflixeu: el nostre camí és etern!

BIEL MASSOT I MUNTANER
Maig del 86

CAIXA DE PENSIONS

"la Caixa"

COMUNITAT AUTONOMA DE LES ILLES BALEARS
 ENHORABONA I ESTÍMUL DEL PRESIDENT

«BONA PAU:
 Demostració
 d'un poble
 que està viu»

«BONA PAU:
 Motor cultural
 i vehicle de
 comunicació»

M'és una satisfacció dirigir-me a vosaltres amb motiu de l'edició d'aquest exemplar extraordinari, tot celebrant la sortida al carrer del número quatre-cents de la revista BONA PAU, la qual

encetà a començaments d'any els trenta-quatre anys de vida i de presència a quasi bé totes les cases montuïreres.

N'és una satisfacció, perquè l'existència de BONA PAU és la demostració d'un poble que està viu. D'un poble que, després de trenta-quatre anys, ha sabut mantenir —i donar suport— al que representa un motor cultural i un vehicle de comunicació.

Des d'aquestes planes, vull felicitar, com a President de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, els qui durant aquests anys, mes darrera mes, han fet possible la continuïtat de la revista BONA PAU. Els que han fet possible que avui puguem llegir aquest 400 exemplar.

Consell Insular de Mallorca

FELICITACIÓ DEL PRESIDENT

El President del Consell Insular firmant en el llibre d'actes de l'Ajuntament de Montuïri el dia de la proclamació del P. Martorell, till il-lustre.

Com a President del Consell Insular de Mallorca i com a mallorquí, vull felicitar els qui han fet possible que la revista BONA PAU arribàs a l'edició del número 400.

A la revista BONA PAU, hi trobam els fets quotidians del poble de Montuïri que són el reflex d'un dels pobles més acollidors de Mallorca.

Des de la primera publicació, ja fa 34 anys, la revista BONA PAU ha anat informant dels esdeveniments importants de Montuïri. Per tant es pot dir que aquesta revista ja forma part de la història d'aqueix poble i, a la vegada, sense aquesta publicació seria difícil reconstruir-la.

Finalment, desig que BONA PAU continuï amb la seva tasca d'informar puntualment als montuïrers, ja que amb això aconsegueix una funció cultural insubstituïble.

Si repassàssim, plana per plana, aquests quatre-cents exemplars, hi descobriríem moltes coses que romanen amagades dins l'oblit del temps. Hi ha coses, però, que mai per mai surten, com són la preocupació, la feina, l'esforç d'unes persones que han possibilitat que cada mes tothom tingués BONA PAU a les mans. És per això, que la primera enhorabona ha d'esser per a aquests persones. Enhorabona que voldria que els ajudàs a valorar la tasca que han fet i els compensàs així del treball humil i incompès. Al mateix temps, voldria que fossin unes paraules d'encoratjament per a continuar endavant; sense defallir, pensant que la tasca és important i necessària. Enhorabona a tots!

I enhorabona també al poble, a la gent de Montuïri, perquè hi heu tengut molt a veure a través de la col·laboració, de l'acceptació i de la crítica. Enhorabona Montuïri!

Totes aquestes enhorabones voldria que fossin un estímul per a continuar endavant; un encoratjament als uns i als altres perquè la revista BONA PAU pugui continuar durant molts d'anys essent la veu del seu poble.

JERONI ALBERTÍ

GABRIEL CAÑELLAS FONTS

Fotos dins la his

Concentració de jovenets a Montuiri.— El 14 de maig de 1953 es va celebrar a Montuiri el XIV Dia diocesà de l'Aspirant d'A.C. El Bisbe Hervàs —a qui veim a la foto en un moment del seu discurs— a la Plaça Major va clausurar l'acte.

Cercant subscripcions.— En el número 1 veim aquestes fotos de jovenetes que l' d'obtenir noves sul

Cursillistes en el Puig.— Molts de joves, al-lots i al-lotes, de Montuiri «passaren» pels cursillos els anys 53 i 54. Uns anaven a Sta. Llúcia de Mancor i altres en el Puig. En aquests dos grups encara se'n reconeixen bastants, els quals avui es troben entre els quaranta i els cinquanta. Des de llavors ja han passat 33 anys.

Exercicis espirituals.— L'any 1954 fou pr en el Puig i altres a Ca Ses Monges o a

La moto de don Bernat.— Molt de temps vàrem veure don Bernat amb la moto pels nostres carrers, fins que un dia, el 23 d'abril de 1955, deixà la Parròquia de Montuiri per anar-se'n a Perú a exercir el ministeri sacerdotal. Una moto que servi perquè el seu propietari pogués atendre simultàniament a un i altre lloc.

El «DOMUND» pels carrers.— gueren por ni a la pluja ni al « aquestes jovenetes que el 20 de 1957, dia del «DOMUND», ven pels nostres carrers una a les missions.

ria de BONA PAU

questa publicació —maig de 1954— publicat-
iumenge sortiren pel poble amb la finalitat
ions per a BONA PAU.

Escolania Parroquial.— Amb les sotanes i
roquets que estrenaren gojosos els 20
components de l'Escolania Parroquial, sor-
tiren així fotografiats a BONA PAU en el
mes de juny de 1958.

en Exercicis Espirituals. Unes vegades eren
tat. Aquests conjunts en són una mostra.

Primera pedra de la Vicaria.— Se'n va par-
lar molt de temps, però, a la fi, el 25 de
juliol de 1960 el Vicari General, Francesc
Payeras, col·locava la primera pedra de la
Casa Vicaria de la Parròquia.

Inauguracions urbanes.— Amb assistència
del Governador Civil, President de la Dipu-
tació altres autoritats, el 16 de desembre de
1955 s'inauguraven a Montuïri moltes mil-
lores urbanes, tals com «alcantarilat»,
«bordillos», aceres, asfaltat, bàscula muni-
cipal, eixamplament de camins, entrada
al poble...

ten-
liran»
tubre
nana-
per a

Fotos dins la història de BONA PAU

El Bisbe a Montuiri.— *El Bisbe de Mallorca, Rafael Alvarez Lara, va venir a Montuiri per a presidir la Consagració del poble als Sagrats Cors. 520 famílies —quasi la totalitat— entronitzaren la imatge i «el Batle, dins l'església, en representació de tothom, va efectuar la consagració oficial de Montuiri als SS.CC.»*

Inauguració de la nova Casa de la Vila.— *Després d'anys i més anys de parlar-ne i d'anyorar-la, la nova casa de la vila fou una realitat. El 14 de gener de 1968 fou inaugurada amb assistència de les primeres autoritats provincials i locals. La beneï Monsenyor Honorat Ribas, Prelat Domèstic, fill de Montuiri. Tothom, naturalment, s'adherí a la festa.*

Compli cent anys.— *Mestre Biel Badia, Gabriel Miralles Cerdà, fou el montuiri que el 23 d'abril de 1977 va arribar a centenari. Ningú no recorda altre paísà que hi hagi arribat. Tot Montuiri li va retre un homenatge. I el nostre col·laborador, Joan Miralles, així el retratava:*

«Eixut de cara, i de còrpora escardalenca, agosarat sense mida a l'hora de caminar, i, sobretot, amb unes ganas de viure, així sou i haveu estat, mestre Biel. I, per afeg'tó, i això tots ho agraïm, sabem que sou un gran estimador de la vila, de la nostra vila. Tant vos ha agradat, que ja ho veis, sou arribat als cent anys. Cosa grossa de tot. Mai que sapiguem un montuiri que havia arribat a la centúria. I és que la nissaga de «Bodies» i «Moliners» qu'aque cosa deu tenir que pugui enviar a porgar fum grips mortíferes, febres malignes, i pestes grogues i de tot color. Ara, però, mestre «Badia», serà qüestió de fer el cap viu...».

Aquestes fotos que reproduïm ens recorden diferents fets religiosos i socials ocorreguts a Montuiri, ja publicades a números anteriors, quasi totes durant les dècades del 50 i 60, esdeveniments que en certa manera formen part de la història del nostre poble ja que en són testimoni d'altre temps, una època encara que no molt llunyana, certament diferent als dies que avui correm.

Sobre la Llei de Normalització Lingüística

La Llei de Normalització Lingüística, amb totes les limitacions que vulgueu, sens dubte, és un instrument que pot donar molt de joc, si entre tots contribuïm a fer-lo funcionar. És ver que ningú no pot tenir l'exclusiva en matèria d'ús i de defensa de la llengua, ningú ni cap grup, però també és cert que tots ho hem de demostrar, que estam per la cosa, i la millor manera és que els ciutadans coneguem i usem la llengua més i millor en tot i pertot, i que els poders

públics l'usin i la facin necessària per viure i conviure en aquest país. De la mateixa manera, és mester que la gent conegui els seus drets lingüístics i, si importa, que denunciï els abusos que es produeixen encara i els possibles incompliments dels poders públics respecte a la legislació vigent en matèria lingüística.

Es evident que anam fent camí. I una de les proves pot ésser, per exemple, l'extensió creixent de la denominació

científica del nostre idioma. Tanmateix, no podem amagar que la situació encara és greu, sobretot a les ciutats i entre el jovent, que és precisament on es cou el futur de la llengua. Hem de contribuir entre tots, amigues i amics, a desfer sobretot dos prejudicis sociolingüístics, els quals són fruit de la desinformació i de la repressió que ha sofert aquest país des de 1715 ençà, amb el *Decreto de Nueva Planta*. El primer prejudici és pensar que el grau de dialectalització del català és tan gran i tan intrínsecament negatiu que s'ha de parlar ja de *mallorquí* en front de *català*. I alerta, que en general els qui defensen això, pràcticament només ho fan en castellà, i durant l'època de la Dictadura callaren com a morts. Tot un símptoma de qui són. El segon prejudici és pensar que el català és apte només per a usos informals i privats, i que per a la resta l'adequat és el castellà, i això és ben clar que no respon a la realitat.

Es mester donar ocasió als castellanoparlants d'entendre i d'usar la llengua del país on viuen i hem de ser coherents amb la nostra condició de catalanoparlants i de ciutadans d'una terra, vella i bella, que posseeix una llengua pròpia des del 1229. I per això res millor, entre d'altres mesures a prendre, que els qui no ho hagin fet encara, catalinitzin el seu nom de pila i que a l'hora de batiar un establiment o una urbanització o el que sigui, ho facin amb noms arrelats i en la nostra llengua, per coherència lingüística, per fidelitat a la terra.

Joan Miralles i Monserrat

CORRECCIÓ DE BARBARISMES referents a: NEGOCIS

Barbarisme Forma correcta

AGOTAR	esgotar, acabar
AHORRAR	estalviar
ALMACEN	magatzem
ALQUILER	lloguer
BARATO	barat
COBRO	cobrament
HASIENDA	hisenda
MOSTRUARI	mostrari
PORCENTATGE	percentatge
RECIBO	rebut
SOCIO	soci
XEQUE	xec

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

UNA VEU PER AL MÓN

Himne del II Congrés Internacional
de la Llengua Catalana

*Obrim serens la nostra parla
als mil parlars del món amic
amb les clarors d'un verb antic,
vora la mar, i al peu dels cims,
durs al treball, per terra endins
solquem el pla que volem lliure,
oberts a tots, viure i conviure.*

Ràdio «Murta», Emissora de Montuiri

Es agradós sentir veus conegudes a través la ràdio. Es tracta d'una experiència que es va duent endavant, ja fa un mes i mig, els dissabtes, de les 12 de migdia fins a les 16 hrs. més o manco. Música, notícies, esports, sobretot futbol, opinions, programes especialment juvenils, que donen joc i participació. En resum: una experiència que pot resultar molt positiva, desitjant que sigui sempre tan oberta i no mai exclusivista. Emet en F.M. en el 95'8.

Entre els programes fixos, fins ara, presenten música de 12 a 13, Informatiu i entrevistes a les 13 hrs., esport i varietat a les 14, i «Can Bum» a les 15 hrs. La resta és programació variada i música escollida de tot tipus, concursos i acudits d'humor.

L'emissora s'està montant amb capital municipal i aportacions dels col·laboradors.

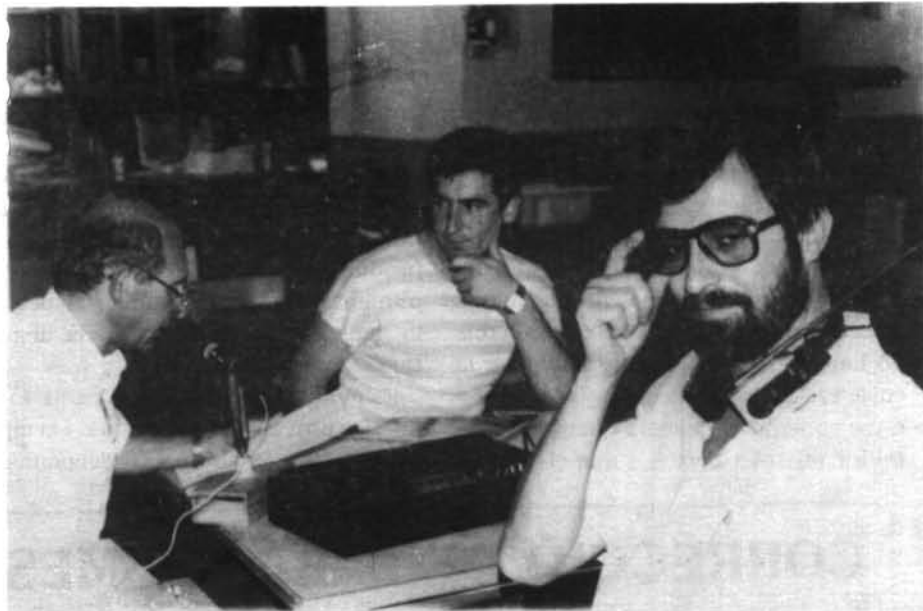
Guaient dins l'estudi improvisat, ja podem palpar bé com resulta d'apassionant el món de la ràdio. I que durí, sempre millorant.

Llibres i ornaments de D. Joan Miralles per a la Parròquia

El Rd. Mn. Joan Miralles Company, que morí el mes de febrer proppassat, deixà com a recordança a la parròquia de St. Bartomeu de Montuiri el seu calze de Missa Nova, d'argent, neogòtic. Endemés deixà tots els ornaments i llibres litúrgics així com una quantitat per a intencions de misses. La bona memòria de D. Joan «Queló» quedarà així gravada en aquests objectes personals a l'arxiu i tresor parroquials.

Projectes al Pla d'Obres i Serveis

Entre els principals acords presos pel ple de l'Ajuntament a la sessió del passat 22 de maig, figura l'aprovació dels projectes que s'han de presentar al Pla d'Obres i Serveis del Consell Insular de Mallorca, són: manteniment de l'asfaltat del Camí de Son Palou i adecentament del pati i construcció de dues porxades annexes al nou parvulari. Els dos projectes pugen 10.400.000 Pts. approxi-

En els estudis provisionals de Ràdio Murta en temps d'emissió. Hi podem veure a Pere Palou, Pere Sampol i Andreu Genovard.

madament, es sol·licitarà una subvenció del 85 per cent al Consell Insular, i posarà l'Ajuntament la quantitat restant. És de destacar que cap dels dos projectes no requeriran contribucions especials.

Contractacions d'obres

A la mateixa sessió, l'Ajuntament prengué també l'acord de contractar a Rafel Mayol «Bello» per al manteniment dels edificis i instal·lacions municipals. El contracte serà per a sis mesos, poguent-se cobrir la plaça definitivament si l'experiència és positiva. Per a aquest contracte s'ha sol·licitat una subvenció del 75 % a l'INEM i, si es concedeix, l'Ajuntament també contractaria a dos peons per a cuidar els camins de fora vila.

DEMOGRAFIA

Maig CASAMENTS

Dia 10 de maig.— En Bernat Fiol Garau «De Son Ribes» amb Na M.ª Antònia Janer Gomila.

Dia 24 de maig.— En Miquel Ginard Soler amb Na Joana Aina Bauzà Bauzà «Can Rafela».

DIFUNTS

Dia 9 de maig.— Margalida Ribas Martorell, de 83 anys, vídua, «De Son Reus».

Sopar de companyonia

El dijous, 12 de juny, a les 9'30 del vespre, a la Rectoria, tots els redactors, col·laboradors i les repartidores de la nostra publicació BONA PAU estam convocats pel Director Onofre Arbona a un sopar de companyonia amb motiu del número 400; que ja és una bona fita que moltes revistes locals voldrien haver aconseguit. Estam segurs que això suposa una gran dosi de constància, de superació de dificultats i de seguir endavant encara que xerrin. Ens desitjam i auguram als amics lectors molts d'anys.

Reunió de la Premsa Forana

Convocats pel President del C. I. M., el passat 22 de maig, els representants de quasi totes les publicacions que integren l'Associació de la Premsa Forana ens reunirem a Santa Maria.

Al final del sopar que anualment tenim amb el President, ens va donar compte de l'aportació econòmica que l'esmentat C. I. M. té previst invertir durant el present any per a les nostres publicacions.

PLUVIOMETRE

Dia 29 de maig (festa del Corpus).— 9'5 lts. (total del mes).

EL M.I. Mn. Jaume Cabrer, nou Canonge

Mn. Jaume Cabrer Lliteras, fins ara rector de la parròquia de St. Nicolau i que ho fou de Montuiri, dels anys 1955 al 1961, ha estat nomenat canonge de la Seu de Ciutat. El capítol de la Seu s'ha vist completat enguany amb quatre nous canonges i disposa de nous estats, que li donen un sentit més pastoral i d'acollida cara als visitants i als feels que vulguin participar de les celebracions litúrgiques així com de la Reconciliació.

Volem fer arribar a D. Jaume, tan conegut i estimat a Montuiri, la nostra enhorabona i el nostre desig que des de la Seu pugui continuar la seva tasca evangelitzadora i cultural.

La Sala Mariana s'adecentará

Joan Verger Pocoví ha visitat la Sala Mariana, convidat per N'Honorat Moll, responsable i animador dels grups de teatre i escenificacions. En la seva visita va calcular allò que feia falta per a adecentar la Sala Mariana, i especialment

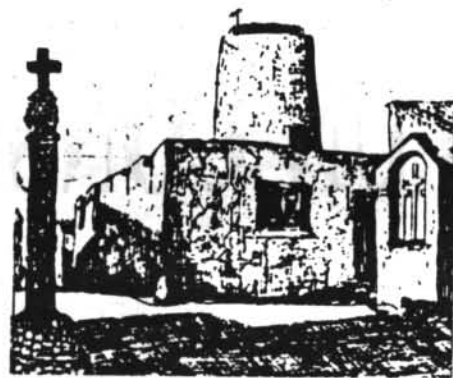
l'escenari, construït sobre un vell embigat de la rectoria i que amenaça.

Per la seva part el Vice-President del Consell Insular ha ofert el suport de la institució mallorquina per a aquestes obres tan necessàries.

Endavant amb les millores que afavoreixen el poble!

La Sala Mariana, habilitada quasi cada dia

La Sala Mariana ha arribat a un alt índex d'ocupació per diferents grups que mouen activitats culturals en el nostre poble. Així tenim: 1) *Balls mallorquins*, els dimecres i els divendres, 2) *Karate*, els dimarts i dijous, 3) *El Club d'Esplai*, els dissabtes dematí, 4) *Escola de disseny* els dissabtes horabaixa i 5) *El Grup de Teatre*, quan preparen festivals o altres tipus d'escenificacions. Tot això, endemés de la catequesi dels al·lots, que de primer fins a cinquè es reuneixen setmanalment, durant el curs. Creim que d'aquesta manera s'aprofiten uns locals que són propietat de la Parròquia, però que resten oberts a tota acció cultural, recreativa i d'educació del temps lliure.

Festival a benefici de l'escenari

Dirigits per N'Honorat Moll i Ribas, un estol de jovenetes i jovenets ens presentaren els dies 17 i 31 de maig un Festival de cançons, balls, squetxs còmics i un sàinet d'En Pere Capellà «Mingo Revulgo». Fou un vertader èxit de públic i també d'actuació. Tots els components del valuós cartell es desteixinaren per fer passar una agradable vetlada a tota la gent —sobretot jove— que omplia de gom a gom el teatre. Les ganàncies, per voluntat del director i actors, es destinaran a la reforma de l'escenari i a la millora del cel ras i parets de la Sala Mariana.

AMB EL TEU VOT POTS ACONSEGUIR:

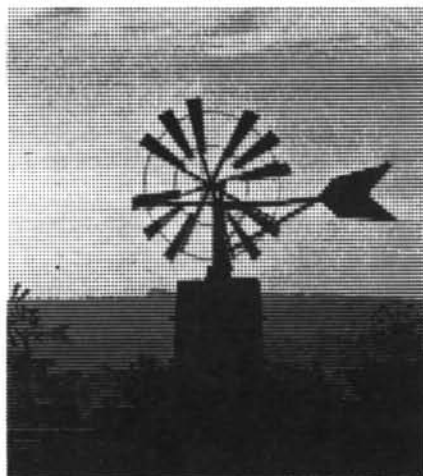
- * Un nou estil de govern, més convivencial i menys prepotent.
- * Que la Societat Civil sigui la principal protagonista del dinamisme social, amb un govern menys intervencionista i menys dirigista.

L'ALTRA MANERA DE FER ESPANYA

UN CONSELL AL TEU SERVEI.

Cada any el Consell Insular de Mallorca du a terme nous projectes per garantir millors serveis públics a totes les persones que viuen a la nostra illa. A la vegada manté i incrementa els que ja hi ha. I tot això ho fa a través de les seves àrees d'actuació.

ÀREA ECONÒMICA

Promoció del turisme. Protecció de l'entorn amb campanyes de neteja de platjes i el nostre lloc. Impuls de la nostra indústria i comerç. Accions de millora de la ramaderia i l'agricultura.

ACCIÓ SOCIAL I SANITAT

Hospital General. Hospital Psiquiàtric. Llar de l'Infància. Llar de la Joventud. Llar dels Ancians. Patronat Verge de la Salut. Hospital de Nit.

Centre de Prevenció de l'Abús de Drogues. Grup d'Educació Sanitària a les Escoles. Elaboració del Mapa de Serveis Socials de Mallorca.

ÀREA DE CULTURA I ESPORT

Ordenació d'arxius propis i d'altres organismes. Difusió cultural per mitjà del Teatre Principal i la Biblioteca Artesana. Impuls del coneixement i l'ús de la nostra llengua. Difusió del nostre folklore. Elaboració del Pla d'Instal·lacions Esportives en els municipis. Foment de l'iniciació i pràctica de tot tipus d'esport.

ÀREA DE COOPERACIÓ I ORDENACIÓ DEL TERRITORI

Elaboració del Pla d'Obres i Serveis per dotar els pobles de l'infraestructura bàsica. Manteniment de la xarxa viària pròpia (39% de les carreteres mallorquines). Servei de Prevenció i Extinció d'incendis i Salvament.

El Consell Insular de Mallorca treballa intensament des de aquestes quatre àrees perquè a la nostra illa es pugui viure cada dia millor, amb totes les comoditats, salut, i un constant enriquiment cultural. L'avanç en aquest sentit ha estat continu durant els vuit anys de funcionament del Consell, i els fruits obtinguts, molt nombrosos. Per això, avui ens sentim satisfets de la feina feta, i a la vegada, plens d'il·lusió per incrementar-la cada any.

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

AS'HA DIT QUER!

...sa ràdio local, amb quatre hores de programació setmanal, escampa «tanta murta» —sobretot es de CAN BUM— que ara sa gent d'es poble no dóna raó a ses barres comentant ses notícies que ventila sa nostra emissora. Per això els manllevarem algunes «bufes», esperant que no els sàpiga greu.

...processó del Corpus passada per aigua. «Ara no plou», va dir un escolà. «Idò sortirem», va dir es capellà. Però sortir i posar-se a fer gotes i davant ca na Poeta un bon ruixat, va ser tot u. No s'havia vist una processó tan policroma mai: hi havia parai-gües per a tots es gusts. I En Pere «Malherba» que deia: «No plourà»... però músics i gent, tothom escampà: carrerons per amunt, banderes banyades, cirials escampats, i cametes me valguen! I llavors sa gran incògnita: es capellans, la varen acabar? Queda en l'aire per si qualcú ho vol aclarir. Amb manco de deu minuts la festa va estar acabada.

...sa reunió d'es quaranta savis. Sa plenària de directius del Club de Futbol Montuiri. Diuen si s'han aplicat ells mateixos s'IVA: IBA NO, IBA NO... I es quaranta quedaren reduïts a un nombre molt petitó: exactament nou. Resultat: dimissió de tota sa Junta. Així quedava la cosa, es darrer dia d'es mes de maig. Però no vos acabeu de fiar, perquè ses coses se poden arreglar.

...a l'hora d'ara ja deu haver-hi qualque cartell anunciador d'eleccions 22J, però vos podem assegurar que dia 1 de juny, que era diumenge, es suports de fusta de Plaça només duien escrits: SÍ, SÍ, NO, NO, SÍ, OTAN NO, SÍ, NO. Se veu que s'entusiasme afecta més ses grans ciutats de sa costa o d'es centralisme madrileny. Lo que és sa nostra ciutat d'es Pla roman tranquil·la i pacífica, sense massa nirvis electorals.

...més bé se parla d'eleccions de miss i de mister Montuiri '86 a una berbena que organitza «Ràdio Murta independent»... Vos assegur que prest no hi faltarà aquí cap novetat de concurs, prova, competició,

Son Comelles és una de les possessions més pintoresques i luxoses del nostre terme. Vet aquí la seva clastra.

rallies, etc. etc. de ses que puguin organitzar ses més avançades ciutats del món.

...es batle està tot orgullós amb ses magnífiques obres de millora p'es poble, sobretot de sa «depuradora», que no depura per ara... per donar més «es golpe» quan —degut an ets estudis avançats de l'any 2000— arribi a funcionar de tal manera que treurà uns aromes tan especialitzats que faran sa competència a «Lavanda PUIG».

...també està molt satisfet de sa reforma circulatòria, encara que sempre hi ha gent que remuga... Però es progrés ha de seguir endavant, segons declaracions escoltades p'es xerrims de torn. De tal manera que sembla que un túnel podrà travessar prest davall es turó de Montuiri, per tal d'evitar «embotellaments». I lo d'es semàfors també és un insistent rumor que sembla que es confirma.

...sa BONA PAU que vol estar «al loro» i «no passar de res» promet usar un llen-guatge més intel·ligible sobretot en aquesta secció, perquè es «tios» d'ara puguin «agafar onda».

MOLTS DE XERRIMS

CUINAR EN CASA

GUÀTLERES FARCIDES

Ingredients

- Tres guàtleres per cap
- Pasta de pilotes
- Una ceba i dues tomàtiques
- 1/4 de xampinyons
- Dues copes de conyac o vi sec
- Dos tassons d'aigua

Es treuen els ossos de les guàtleres. Es fa la pasta de pilotes, s'hi posa una cullerada o més dins cada guàtlera. Es doblega i ferma amb un fil, es fregeixen i posen dins una greixonera. Amb el molinet de fer capoladís es capola una ceba; quan està sofregida hi afegiu les tomàtiques sense pell.

Els xampinyons tallats petits es posen dins una pella sense oli, remenant una estona per fer-los fer el suc. Després els sofregim amb l'oli de fregir les guàtleres.

Posam el sofrit, els xampinyons, l'aigua i el conyac damunt les guàtleres. Ho posam bé de sal i pebre bo, i que bulli mitja hora amb poc foc.

Recepta de
Na Francisca Fornés Fiol «Móra»

400 NÚMEROS DE BONA PAU FENT-SE RESSÓ DE LA VIDA ESPORTIVA MONTUÏRERA

- *Dècada dels 50 (Naixement de BONA PAU): futbol i ciclisme.*
- *Avui, a 1986, futbol, ciclisme, caça, karate, tirades amb escopeta, cavalls, basquet, excursionisme, balonmano, futbol-sala, escacs, balontiro, gimnàstica, ping-pong, patinatge, piragüisme, automobilisme, natació, motociclisme, atletisme, cross...*
- *A la temporada 1956-57 el pressupost del Montuïri a l'Regional era de 18.000 pessetes, mentre enguany ha superat els sis milions.*

A l'any 1952 va néixer el número 1 de «BONA PAU». Avui celebrem el número 400. llavors s'editava un sol full a dues cares, tamany octaveta. Avui té un tamany foli amb 12 pàgines. Ve a ser 48 vegades més grossa.

Aquesta mateixa diferència podem aplicar a l'existent entre l'esport montuïrer de la dècada dels 50 i l'actual 1986.

Les coses han canviat molt. Llavors hi havia penúries econòmiques, poca quantitat de participants, només dos esports (futbol i ciclisme), un sol club, poques manifestacions esportives (reduïdes gairebé al futbol i, a vegades, bicicletes)... Ara bé, a través del repàs de BONA PAU ens adonam d'un missatge especial: la il·lusió dels esportistes i la forma com es vivia l'esport.

Avui, és nombrosíssima l'activitat esportiva a la vila. Mai no n'hi havia hagut tanta i tan diversa. I això és bo. El que interessa —més que l'espectacle— és que la major part dels humans practiquem algun esport pels avantatges físics i socials que suposa.

Així, als anys 80 —en front del futbol i ciclisme dels anys 50— podem afirmar que a Montuïri es practiquen (o, encara que ocasionalment, s'han practicat) nombrosos esports: Futbol, ciclisme, caça, excursionisme, tirades al plat o de coloms o de guàtleres, kàrate, hípica, natació, futbol-sala, automobilisme, gimnàstica, motociclisme... i en els jocs escolars, bàsquet, voleibol, balonmano, escacs, balontiro, atletisme, cross, ping-pong, futbol-sala, piragüisme, natació, patinatge,...

Clubs, persones, entitats, treballen per a donar aquesta activitat esportiva al poble. Les ajudes econòmiques se cerquen i vénen. Abans, els directius tenien

molts de maldecaps perquè havien de «fer de tot per obtenir una pesseta», pesseta que quasi sempre s'havia de trobar dins la localitat. Avui hi ha uns altres maldecaps, un altre sistema...

També la diferència la trobam en les instal·lacions esportives. D'un camp de futbol tancat amb posts i una ocasional pista de bicicletes, hem passat a una pista poliesportiva «Es Dau» amb uns magnífics vestuaris, a una excel·lent in-

fraestructura en el col·legi públic, i a un camp de futbol amb enllumenat elèctric.

BONA PAU HA RECOLLIT LA HISTÒRIA DE L'ESPORT LOCAL

Si repassam BONA PAU, ens podem adonar de la història de l'esport local. Fullejant les seves pàgines sabrem si en aquella època hi havia o no pràctica esportiva i el que es feia. Quan trobam mesos sense informació esportiva, mal senyal. Més tard comprovam que aquest any o anys no hi va haver «futbol» a causa de la «precària situació econòmica o perquè els jugadors fixaren per equips de III divisió» (cas dels anys 55 a 57).

Ara bé, l'esport mai no ha mort definitivament. S'ha adormit però s'ha despert més envant.

G. Gomila

ÈXIT DEL «II RAID HÍPIC MONTUÏRI 86»

34 participants de tots els indrets de Mallorca

Els participants al «II Raid Hípic Montuïri» abans de prendre la sortida en «Es Dau». En el centre, Mateu Fiol (n.º 18), guanyador de la prova.

Al llarg de l'any s'organitzen a Montuïri una sèrie d'activitats que li donen un caire de festa i d'ésser un poble que es mou.

Així tenim des de fa 13 anys continuats el Torneig de Sa Llum; també el Rallye d'Es Pla de Mallorca, la Diada Automobilística, la Fira i tot el que l'en-

Mateu Fiol, de Montuïri, amb el cavall «Karetto», guanyador

volta (Sa Perdiu, Cans Eivissencs, Ovelles...) les tirades dels Caçadors, les Setmanes Poliesportives d'Es Puig i de Sant Bartomeu i de Sa Fira, i fins fa dos anys el Cross Popular...

Idò bé, el diumenge 25 de maig Montuïri va assolir un altre èxit amb motiu de la celebració del «II Raid Hípic» organitzat per l'Associació de Cavallistes de Montuïri, subvencionat pel Consell Insular de Mallorca i amb la col·laboració de nombroses entitats i cases comercials.

Amb l'excepció de la comarca de Tramuntana, tota la geografia mallorquina va estar representada en aquest «Raid cavallístic»: El Llevant (Cala Bona, Cala Ratjada, S'Illot), Es Migjorn (Campos), Es Pla (Montuïri, Vilafranca i Lluçmajor), El Raiguer (Sa Pobla), Ciutat (So N'Anglada, Cala Blava, Son Roca, Establiments i la mateixa capital) i el Ponent (Peguera). Entre els 34 participants cal esmentar la presència de tres jockeys estrangers.

MATÍ I HORABAIXA

La jornada va transcórrer en un clima de simpatia i bon ambient. Es va desenvolupar en dues fases. El matí va tenir lloc un recorregut de 23 quilòmetres per fora vila: Sa Torre, Son Pocoví, Can Galiana, camí Vell de Porreres, Son Coll, Sa Mata Vella, Polo, Can Món, Son Sastre, Son Massanet, Son Canals, Can Carrió, Cub d'En Pallissa i Son Bascós. Les dues proves de velocitat varen ser guanyades per Toni Tarrassa (Son Cucui) i Joan Cerdà de Montuïri (Son Rubí). La màxima puntuació fou aconseguida per Jaume Rossinyol de Montuïri.

A l'horabaixa a «Ses Jardines», es va desenvolupar la prova d'habilitat on En Mateu Fiol es va proclamar guanyador absolut.

L'entrega de trofeus va ser presidida pels dos consellers montuïrers del C.I.M., Joan Verger i Miquel Fiol.

CLASSIFICACIÓ GENERAL

1. Mateu Fiol (Montuïri). «Karetto».
2. Sebastià Ferrer II (Cala Ratjada). «Ninona».
3. Miquel Bauzà (Montuïri). «Sorpresa» (En Miquel Bauzà i en Gabi Ramonell foren, amb 14 anys, els dos participants més joves).
4. Jaume Rossinyol (Montuïri). «Samba».
5. Miquel Fiol (Montuïri). «Felanio».
6. Guillem Bonet (Cala Bona). «Bohemio».
7. Pere Miralles (Montuïri). «Roig».
8. Joan Cerdà (Montuïri). «Hípica».
9. Josep Lluís Quadreny (Establiments). «Bahía».
10. Gullell Mayol (Montuïri). «Alba».

Biel GOMILA

PARA SALIR ADELANTE

UNA COALICION ABIERTA A TODOS.
PORQUE UNA SOCIEDAD COMO LA NUESTRA, LIBRE Y PLURAL,
MERECE MEJOR GOBIERNO.

Objectiu aconseguit

EL C.D. MONTUÏRI UN ANY MÉS A III DIVISIÓ

Quan el 23 de juny de 1985 —ara fa un any— el Montuïri obtenia, per primera vegada en el seu historial, l'ascens a la categoria nacional, amagada, dins l'alegria de l'efemèrides, s'hi trobava la temor de veure com aniria la temporada 1985-86.

Idò bé, ha acabat la temporada i el C.D. Montuïri ha aconseguit el gran objectiu que s'havia proposat: Mantenir la categoria.

Ha estat una campanya irregular i emocionant. Irregular i emocionant per la bona primera volta que es va tancar amb tres positius essent l'equip revelació i perquè al final vàrem passar pena; perquè hi ha hagut el polèmic canvi de l'entrenador Sebastià Miralles per Llorenç Amengual en el darrer terç de lliga, i també, «amb salsa» a causa del partit suspès contra l'Atlètic Balears...

El pressupost de sis milions de pessetes miraculosament s'ha pogut salvar i s'ha acabat amb un deute sense grossa importància.

Al mateix temps que donam l'enhora-bona a tothom qui ha col·laborat en aquest èxit, desitjam de debò que l'any que ve —en aquest temps— poguem dir el mateix: Un altre any a III divisió i fora deutes.

G.G.

La classificació final fou aquesta:

Mallorca	38	21	15	2	77	24	57	*19
At. Balears	38	24	8	6	82	26	56	*18
Badia	38	19	11	8	61	29	49	*11
Sp. Mahonès	38	19	10	9	61	34	48	*10
Hospitalet	38	18	9	11	48	49	45	*7
Constància	38	19	7	12	61	40	45	*7
Ibiza	38	14	23	11	45	38	41	*3
Peña Deportiva	38	15	10	13	47	43	40	*2
Santany	38	15	8	15	53	64	38	
Portmany	38	14	9	15	57	57	37	-1
Ferrerias	38	15	6	17	40	54	36	-2
Murense	38	11	13	14	56	63	35	-3
Sóller	38	9	17	12	39	47	35	-3
Montuïri	38	13	6	18	47	62	32	-6
Alaró	38	10	11	17	46	62	31	-7
Calvià	38	10	10	18	51	65	30	-8
At. Ciudadela	38	10	10	18	39	50	30	-8
Alayor	38	12	6	20	40	51	30	-8
Felanitx	38	9	10	19	32	70	28	-10
Margaritense	38	5	7	26	18	71	17	-21

L'equip de Montuïri de III Divisió

FUTBOL

RESULTATS CORRESPONENTS AL
MES DE MAIG

III divisió

Montuïri, 2 - Sporting Mahonès, 1
Ferrerias, 1 - Montuïri, 0
Montuïri, 0 - Badia Cala Millor, 0

Juvenils

Espanya, 3 - Montuïri, 0

S'ha aconseguit mantenir la categoria per segon any consecutiu a la II regional.

Infantils

Colònia, 3 - Montuïri, 3
Montuïri, 1 - Cardassar, 3

D'entre 12 equips s'ha acabat la lliga en el lloc número deu.

Alevins

Xilvar, 1 - Montuïri, 0
Montuïri, 1 - At. Inca, 0
Constància, 3 - Montuïri, 0

Ha quedat classificat en el lloc cinquè d'entre 13 equips de III regional.

Benjamins

Sant Jaume, 2 - Montuïri, 2
Montuïri, 0 - Son Fortesa, 0
Juventud Inca, 5 - Montuïri, 0
Montuïri, 1 - Sant Jordi, 0
Montuïri, 2 - Sant Jaume, 1

Aquests «peques» futbolistes —que clogueren la temporada amb un dinar amb els seus pares i delegats— han fet dos torneigs amb aquest balanç:

- Fase classificació grup B: Sèptim (14 equips)
- Play off final: Segon (6 equips)
- Classificació final: Lloc 14 de Mallorca (28 equips)

TORNEIG D'ESTIU DE
FUTBOL-SALA

El divendres dia 6 d'aquest mes haurà començat el torneig local senior de futbol-sala amb vuit equips montuïrers: La Juve, Primtours, Seguridad y Limpiezas, Can Pieres B, Can Pieres A, Colom-bófla, Es Puig i Es Siurells.

Acaba el dissabte 19 de juliol.

400
i Tot un número!
Molts d'anys.

Consell Insular
de Mallorca

Notícies d'Església

PROGRAMA D'ACTIVITATS PARROQUIALS

JUNY DE 1986

Consell Parroquial de juny

Amb la finalitat de fer la revisió de curs i preparar l'Assemblea Diocesana '86, ens reunirem el Consell Parroquial de Pastoral, el *dimecres, 11 de juny*, a les 21'30, a la rectoria.

Col·lecta de Mallorca Missionera

Entre el que poguérem recollir a les misses i alguns donatius extraordinaris, hem enviat la quantitat de *35.650 Pts.* per a contribuir a les missions encomanades a la diòcesi de Mallorca, sobretot al Perú.

Col·lecta del Corpus per a Càritas

Amb el lema «*Dóna una mà. Participa amb els altres. Col·labora-hi*», celebrarem la Diada de la Caritat, el *Dijous del Corpus*. Que siguem ben solidaris!

Diumenge 15 de juny: Unció dels malalts

Com estava anunciat, a la missa de les *11'30 de dia 15 de juny*, celebrarem comunitàriament el sagrament de la Unció. Tendran esment de l'organització els joves i al·lotes que es confirmaren l'any passat. En acabar, hi haurà un senzill refresc.

Assemblea cristiana de fi de curs

El *dijous, 26 de juny*, convocam una Assemblea de la Comunitat cristiana, oberta a tots els creients i al Consell de Pastoral, a fi de donar compte del pla parroquial 1985-86 i preparar el curs de l'any que ve. Serà a la rectoria, a les 9'30.

Canvi d'horari de missa del matí

A partir del diumenge 6 de juliol, la missa del matí passarà a les 10'30, mantenint aquest horari fins al mes de setembre.

BARTOMEU TAULER

DES DEL SOFRIMENT

M'agradaria dedicar el meu escrit d'aquest mes a unes persones que no fan nom, que permaneixen en el silenci i l'anonimat, que quasi no surten al carrer —algunes d'elles no ho fan mai— i per altra banda són assidus lectors de BONA PAU. Són, ja ho heu endevinat, els més vells i els malalts, aquells que veuen passar els seus dies des del llit, la cadira de rodes, sofrint amb dolor la malaltia, a vegades també amb la soledat o els records de temps antics com a companyia... Perdonau el to col·loquial, directe i personal, però no ho sé fer d'una altra manera.

A vosaltres que sofriu, que no podeu sortir a defora, que vos manca el moviment i la llibertat dels qui estam bons i sans, m'atrevesc a dir-vos unes paraules que el Petit Princep deia al seu amic: «L'essencial és invisible als ulls». Vosaltres amics malalts, no gaudiu de la salut, però si poseu algunes qualitats amagades, invisibles, ben reals, que sovint no tenim els qui estam sans. Uns posseïu el do de la paciència i ens donau l'exemple de saber esperar a nosaltres, els bons, que totduna volem veure l'eficàcia de les coses pecant d'immediatisme.

Teniu també l'esperança que vos curareu i aquesta virtut vos manté serens suportant les malalties amb resignació, inclús amb conformitat. Els qui sou creients i heu perdut l'esperança de curació perquè sentiu propera la mort, ens donau el gran exemple de creure que més enllà del sofriment d'aquest món, existeix una altra vida on el dolor ja no hi té cabuda perquè n'hi hagué un, Jesucrist, que vencé definitivament la mort.

Des d'aquí m'agradaria agrair-vos també el fet que sou vosaltres els qui ens encoratjau donant-nos una imatge de serenor i de pau que nosaltres, cansats de córrer, hem perdut. La manera com suportau la malaltia ens alligona. Estiguedu ben segurs que el vostre dolor no és inútil, perquè ha aconseguit esser per a molts un punt de referència i admiració.

Voldria que a vosaltres Déu vos donàs forces per a resistir la prova i a nosaltres ulls per a saber descobrir que qualsevol impossibilitat o malaltia, malgrat tot, sempre deixa alguna cosa bona.

ANDREU GENOVART

Les primeres comunions són motiu de festa i alegria. A la sortida de l'església la gent s'arremolina per a veure passar els nous combregants.